נר מצוה

מב א ב מיי' פי"ד מהלכות טומאת

מהטכנות לרעת הלכה יא ופ״ז מהל׳

בית הבחירה הלכה יד בינו שבחירש שנכם יק [ופ"ט מהלי רולח הלי ד]: ג [מיי פ"ז מהלי בית

הבחירה הלי ידו:

מג ד מיי׳ פ״ט מהלכו ביאת מקדש הלכה ד:

מוסף רש"י

ואין ירושלים מטמאה

בנגעים. דלאו אחוזה היא

כדאמרינן לקמן דסבירא ליה להאי תנא לא נתחלקה

ירושלים לשבטים ולא נפלה

בנוכל לא ליכודה ולא

לבנימין (מגילה בו.). אני לא שמעתי. שלח יהח

מטמל, אלא מקום מקדש בלבד. משוס

לבית של קודש הוא, וגבי

נגעים ובא אשר לו הבית בעינו. אבל ירושלים

נתחלקה לשבטים ואחוחתכם קרינא ליה (שם). אלא מקום מקודש. אף בתי

כנסיות משמע מחח. הר

הבית. בכניסתו מלד המזרח, כל מה שיש שם

פנוי קרוי הר הבית שחין לה שם אחר (שם). הלשכות. שבתוך החיל,

והעזרות. שלשתן עזרת

עשרה אמה שישראל רשאין ליכנס לפנים מן השער, ואחריהם לגד מערב לעזרת כהנים י"א אמה שבין

. דריסת רגלי ישראל למזבח

החילון (שם). אולם והיכל. מלד מערב, עכשיו

יותר בנתיים מקום המובח

יונת בנתיים נתקום התובח ל"ב אמה ובין האולם והמזבח כ"ב אמה שלא

פירש של מי הוא, חזר ופירש רלועה יולאה כו׳

לימדך כאן רצועה זו לבדה

ליהודה אבל לחונו של חובח

ובמסכת זבחים (נג:)

אמריטן שאין ליהודה באותה הרצועה אלא

ולכך לא היה יסוד למזרחו של מזכח (מגילה שם).

של מזכח (מגילה שם). ורצועה היתה יוצאה

מחלקו של יהודה. לדרומו של מזכח, שחלקו

כדתניא מה היה בחלקו של

יהודה הר הבית בכניסתו והלשכות שבו והעזרות,

עזרת נשים כולה ועזרת

של מקום דריסת רגלי

רגלי ישראל מיקרו עזרות, נמצא חלקו של יהודה

במזרח המזבח ובלדו לדרוח והמזבח אוכל בחלקו אמה במזרח, אלא שלנד קרן מזרחית לפונית היה כלה

חלקו של יהודה אותה

בחלקו של בנימין, שממקום

הדריסה ולמערב היה חלחו

של בנימין, אלא שרצועה זו

היתה ליהודה באה בתוך חלקו של בנימין בדרומו של

מזבח ומזבח אוכל בה אמה והיא אמה שהיה כניסת

היסוד ראוי להיות בה,

ברחוק והרלועה היתה למזבח ברחוק מן הקרן אמה

. הכהנים

דריסת ומקום

יהודה היה

המזרחית מקום

בעינן, אבל יי מטמאה בנגעים,

א) מגילה כו. ב"ק פב:, נוגילה כו. פיק פב.,
 מגילה כו. [אבות דר"נ פרק ל"ה], ג) מגילה
 כו. זבחים נג: קיח:, נעי סוטה לו.], [תוספתא מ"ש פ"א היילו. ו) ובמוספתל אי בר שמעון], ז) [לקמן סט.] חולין קלח. [חמיד מבון, ה) [שם ולקתן כג:], ט) שבועות יו:, י) [נשל ו כו], ל) [נ"ל חופף ומפספס], ל) שמות לט,

תורה אור השלם

ו. כִּי תָבֹאוּ אֶל אֶרֶץ בנען אשר אני נתן לכם בנען אשר אני נתן לכם בבית ארץ אחזתכם:

ויקרא יד לד 2. לְבנִיְמִן אָמֵר יְדִיד יִי יִשְׁכֹּן לֶבֶטַח עָלְיו חפַף עָלְיוֹ כָּל הַיּוֹם וּבֵין כְּתַפְּיוּ עָלְיוֹ כָּל הַיּוֹם וּבִין כְּתַפְּיוּ שָׁבַן: דברים לג יב 3. וּבָא אֲשֶׁר לוֹ הַבִּיִת יַבְּיִּגְע וְהָגִּיד לְכַּהֵן לֵאמר בְּנֶגַע נָרְאָה לִי בַּבְּיִת: ויקרא יד לה

גליון הש"ם

גמ' במה מחנכין. עי' מנחות דף עח ע"א תוס' ל"ה לתת: שם בצינורא. עיין סנהדרין דף יד ע"ב תוס' ד"ה לינורא:

הגהות הב"ח

(א) גם' הניחא למ"ד אבנטו של כ"ג זה הוא אבנטו של כהן הדיוט. נ"ב ע' לעיל תחילת דף ו: (ב) רש"י ד"ה הר הבית כו' ועזרת ישראל טלית כר זעונת ישנטנ כולה רי"א אמה כו' להלן מדריסת רגלי ישראל:

רבינו חננאל

ודחינן הא דתניא מטמאין דכפרים והא דתניא אין . מטמאין דכרכין. איני והא טטנות ו כו כין. איני ווהא ירושלים דכרכים היא ואמר רבי יהודה אני לא שמעתי אלא בית המקדש בלבד. ודייקינן מינה הא בתי כנסיות ובתי מדרשות מטמאין בנגעים. ופרקינן אימר א״ר יהודה אני לא שמעתי אלא מקום מקודש אפילו בתי כנסיות ובתי מדרשות בכלל. במאי פליגי תנא קמא סבר אינה מטמאה אלא אחוזתכם מטנאה אלא אווווזכם וירושלים, כולה אינה אחוזה שלא נתחלקה, ולפיכך אינה מטמאה נתחלקה, כדתניא מה היה רחלהו של יהודה הר הריח בהלקו של יוודרות ומה והלשכות והעזרות ומה היה בחלקו של בנימין . אולם והיכל כו׳. ותנא קמא משכירין בתים בירושלים . לפי שאינז שלהם כלומר אלעזר ב"ר צדוק אומר אף לא מטות, לפיכך עורות קדשים קלים בעלי אושפיזין נוטלין אותם . בזרוע ומפני שנוטלין מהן העורות וקנקנים שמריקים מהן היין לפיכך אין

אלא כל השבטים שוין בה: אני לא שמעתי. קסבר נתחלקה לשבטים: אלא מקום מקדש בלבד. שכשקנה דוד את גורן מארונה היבוסי גבה הכסף מכל שבט ושבט כדאמרינן בספרי י) ובשחיטת קדשים [זבחים קטו:]: במאי הא מיפלגי. ר׳ יהודה ורבנו: הר הבית והלשכות והעורות. לד המזרחי רוחב הר הבית עזרת נשים כולה ועזרת ישראל כולה (כ) י״א אמה של מקום רגלי דריסת הכהנים להלן מרגלי ישראל ושם המזבח מתחיל משם ולמערב בחלקו של בניתין אלא שבתקום תושב המזבח יולאה רלועה מחלקו של יהודה ונכנסת לקרן מזרחית דרומית: חופף. כאדם המתחכך מחמת שאינו משיג תאותו לשון נזיר י (לא יחוף רחשו) (מיר דף מב.): אושפיוכן. שהיה הארון נתון בחלקו: והאי **מנא.** דלקמן סבר לא נתחלקה והיינו תנחי: עורות קדשים. של שלמי חגיגה ושמחה שעולי רגלים שוחטין ואוכלין שם: גולפא. קנקן של חרם: ומשכח. עור בהמה שהוא שוחט ואוכל בבית בעל הבית: לאחוזה. גבי נגעים כתיב (ויקרא יד) אשר אני נותן לכם לאחוזה לבית אחחה: לבים אבום. למשפחות: ואין כל אחד ואחד. שלא חלחו אחות המשפחה לגברים: כדשנין מעיקרת. דחית ביה דירה: פשיטת אירע. בכהן גדול פסול ביוה"כ קודם תמיד של שחר מחנכין אותו לוה המשמש תחתיו בתמיד של שחר שיעשה הוא תמיד של שחר בשמונה בגדים ויהא מחונך לכהונה גדולה קודם שיגיע עבודת יום הכפורים: במה מחנכין אותו. הרי עבודת יום הכפורים שאחר התמיד בארבעה בגדים היא ובמה הוא ניכר שהוא כהן גדול מעולם והיכן יצא מהדיוטות שתהא עבודת היום נעשית בכהן גדול: בחבנט. בחותן ד׳ בגדים עלמן יש היכר לכהונה גדולה שאבנטו של כהן גדול בעבודת יוה״כ של בוץ הוא כדכתי' (ויקרא טו) ובאבנט בד יחגור וחה עד עכשיו היה רגיל לעבוד בשל כלאים: הניחא למ"ד אבנטו של כהן גדול. של כל ימות השנה היה של כלאים כדכתיב י ואת האבנט שש משור ותכלת: זהו אבנטו של כהן הדיוט. שאין

חילוק באבנטיהם איכא היכירא ביום הכפורים באבנט לפי שאבנטו של כהן גדול משתנה ביום הכפורים להיות של בוך: אלא למאן דאמר. לקמן אבנטו של כהן גדול בכל השנה לא זהו של הדיוט שההדיוט של בוך נמלאו אבנטיהם שוין ביום הכפורים ומאי היכירא כהונה גדולה איכא להאי: אמר אביי. קודם שיתחיל עבודת היום שהוא בבגדים השוין בהדיוט לובש שמונה בגדים ויהפוך במזבח החילון אחד מאיברי החמיד קודם לכן: בלינורא. במזלג: חייב מיחה. משום והזר

משכירין מיטות לישן בהם אלא ישינים במטות בעל הבית. ואקשינן ודכפרים מטמאו בנגעים כו'. ופרקינן לא קשיא אי אית רה מיטמאה ואי לית בה בית דירה לא מיטמאה. ומתקינין לו כהן אחר תחתיו כו׳. פשיטא אירע בכהן פסול קודם תמיד של שחר, הנה נתרבה בבגדים ועבד עבודה נקבע בכהונה גדולה ועובד עבודות היום כדקיימא לן כל עבודת יוה"כ . אינה כשרה (ולא) [אלא] בכהן גדול. אלא אם אירע בו פסול אחר תמיד השחר, במה נקבע בכהונה גדולה עבודת היום בד׳ כלים הוא ככהן הדיוט נמצאת עבודת יום הכפורים כשרה בכהן הדיוט. אמר רב אדא בר אהבה נקבע בכהונה גדולה (כמו) ןבמהן שחיגר אבנט של כלאים שהוא מותר בכהן גדול והוא אסור לכהן הדיוט. ואמר הניחא למאן דאמר אבנטו של כהן . גדול כו׳. ונדחה ואמר אביי לובש שמנה ומהפך בצינורא. פי׳ ל) עצי נורא שנמצא כי נתרבה בבגדים ועבד

דכרכים. שהוא מקום שווקים ומתקבלים שם ממקומות הרבה והיא עשויה לכל הבא להתפלל ואין לה בעלים מיוחדים: דכפרים. כל בעליו ניכרים והרי הוא כבית השותפין: ואין ירושלים מטמאה בנגעים. שאין אחוזה להם. קסבר לא נתחלקה לשבט יהודה ובנימין שנא דשאר מקומות של המובח היה להם יסוד ומורחית דרומית לא

> והא דכרכים והא דכפרים ודכרכים איז משמא בנגעים והתניא 10 אחוזתכם מממאה בנגעים יואין ירושלים מטמאה בנגעים אמר ר' יהודה אני לא שמעתי אלא מקום מקדש בלבד הא בתי כנסיות ובתי מדרשות מטמאין בנגעים ואע"ג דכרכים נינהו אימא אמר רבי יהודה אני לא שמעתי אלא מקום מקודש בלבד במאי קא מיפלגי תנא קמא סבר ירושלים ילא נתחלקה לשבטים ורבי יהודה סבר ירושלים נתחלקה לשבטים ובפלוגתא דהני תנאי סדתניא מה היה בחלקו של יהודה הר הבית הלשכות והעזרות ומה היה בחלקו של בנימין אולם והיכל ובית קדשי הקדשים מורצועה היתה יוצאה מחלקו של יהודה ונכנסת לחלקו של בנימין ובה היה מזבח בנוי ובנימין הצדיק היה מצמער עליה לבלעה בכל יום שנאמר בוחופף עליו כל היום ילפיכך זכה בנימין הצדיק ונעשה אושפיזכז לגבורה שנאמר ובין כתפיו שכן והאי תנא סבר ירושלים לא נתחלקה לשבטים דתניא יאין משכירין בתים בירושלים לפי שאינה ייאין שלהן ר' אלעור בר יּ(צדוק) אומר אף לא מטות לפיכך עורות קדשים בעלי אושפזיכנין נוטלין אותן בזרוע אמר אביי שמע מינה אורח ארעא למישבק איניש גולפא ומשכא לאושפיזיה ודכפרים מי מטמא בנגעים והתניא לאחוזה עד שיכבשו אותה כבשו אותה ולא חלקוה לשבמים חלקו לשבמים ולא חלקו לבית אבות חלקו לבית אבות ואין כל אחד מכיר את שלו מניין ת"ל יובא אשר לו הבית מי שמיוחד לו יצא אלו שאין מיוחדין לו אלא מחוורתא כדשנין מעיקרא: ומתקינין לו כהן אחר: פשימא אירע בו פסול קודם תמיד של שחר מחנכין אותו בתמיד של שחר אלא אירע בו פסול אחר תמיד של שחר °במה מחנכין אותו אמר רב אדא בר אהבה באבנם 60 הניחא "למאן דאמר אבנמו של כהן גדול זה הוא אבנטו של כהן הדיום אלא למאן דאמר ®אָבנטו של כהן גדול לא זהו אבנטו של כהן הדיוט מאי איכא למימר אמר אביי לובשׁ שמונה ומהפך פבצינורא וכדרב הונא יידאמר רב הונא יזר שהפך בצינורא חייב מיתה ורב פפא אמר

דרומית כדכתיב ודה״א כחז הכל בכתב: הא דברבים הא דבפרים. לכחורה תרוייהו כרבנן מוקי להו דאי אידי ואידי כרבי מאיר אם כן כיון דאיבעית אימא קמא אידי ואידי כרבנן מוקי להו והשתא מוקי תרוייהו כר׳ מאיר הוה ליה למימר ואי בעית אימא אידי ואידי כר"מ ועוד כי פריך לקמן ודכפרים מי מטמא בנגעים והתניא לאחוחה וכו' לימא ההיא רבנן היא ותימה לי א"כ פלוגתייהו דרבי מאיר ורבגן בדכרכים ומאי פריך תו מרבי יהודה דאמר אני לא שמעתי אלא מקום מקדש דילמא כר"מ סבירא ליה ועוד קשה לי דעל כרחך מתרוייהו פריך דממילתא דת"ק נמי דייק ירושלים דוקא אינה מטמא' הא בתי כנסיות ובתי מדרשות מטמאים ואם כן כי משני אימא מקום מקודש בלבד אכתי מת"ק תיקשי אלא על כרחך משום הכי לא פריך מת"ק דמלי לשנויי דכרבי מאיר סבירא ליה א"כ דרבי יהודה נמי לישני הכי מיהו הא לא קשיא דמת"ק ליכא למידק מידי הא בתי כנסיות ובתי מדרשות מטמאים דדילמא נקט ירושלים אע"ג דלא קדישא כולי האי כמו בתי כנסיות ובתי מדרשות לכמה ענינים וכ"ש בתי כנסיות ומדרשות מיהו הא קשיא ומאי פריך מרבי יהודה וי"ל כיון דלא

ירושלים לא נתחלקה לשבטים. מימה דנפרק איזהו מקומן

לו יסוד לפי שלא היה בחלקו של טורף וא"כ למ"ד לא נתחלקה מאי

(ובחים דף נג:) אמרינן דקרן דרומית מזרחית לא היה

היה לה יסוד ואין לתרץ דלדידיה היה

להם יסוד מכל נדדיו דאם כן אל יסוד

מזבח העולה מאי עביד ליה דמשמע

שיש ליתן אותו במקום שיש לו מכלל

דאיכא דוכתא דלא היה לו יסוד וי"ל

הכי גמירי שלא לעשות יסוד למזרחית

מסתמא בר פלוגתא דרבי מאיר הוא ר' יהודה והיינו רבנן דברייתא דלעיל ובר פלוגתיה דרבי יהודה הוא ר"מ: במאי קא מיפלגי. נשלמה מעיקרא כי הוה ס״ד דר׳ יהודה מקום מקדש דוקא קאמר איכא למימר דפליגי בהא ח"ק סבר כל ירושלים אין מטמא בנגעים משום דקדישה לאכילת קדשים קלים ומעשר שני וכיון דמיוחדת לקדשי גבוה לא חשיבה ליה אחותכם ורבי יהודה סבר דווקא מקום מקדש שהוא מחנה שכינה לאכילת קדשי קדשים אבל ירושלים מטמאה וכל שכן בתי כנסיות

החכרו שום תנאים דפליגי בהא

מילתא כי אם רבי מאיר ורבי יהודה

ומדרשות אבל השתא דאמרינן דרבי יהודה אמר אני לא שמעתי אלא מקום מקודש בלבד ובכלל זה יש כמו כן בתי כנסיות ומדרשות אם איתא דטעמא דת"ק הוי משום דירושלים קדושה לאכילת קדשים קלים ומעשר שני לא הוי ליה לר׳ יהודה למימר האי לישנא אלא מקום מקודש כיון דטעמא דח״ק נמי הוי משום דירושלים מקום מקודש היא להכי אילטריך למימר דפליגי במילחא אחריתי:

עבודתו

במזלג של ברזל דקירוב עבודה היא שממהר להתעכל מחמת הפיכה זו ועבודה היא כדרב הונא ונמצא שנחחנך לכהונה גדולה הקרב יומת (במדבר יח) אלמא קרובי עבודה הוי עבודה:

כדאמר מר (מדות פ"ג מ"א) עלה אמה וכנס אמה והו יסוד, כל אורך כוחל מזרחי בעובי אמה היה אוכל חלקו של יהודה וכן כוחל דרומי לבד אמה סמוך לקרן דרומית מערבית, ים ויסוד, כג חורך כותג מזרחי בעובי חמה היה חוכג מקף של יהודה וכן כותג דרותי נבד ממה סמוך נקכן דרותית מערכית, ולבד אמה סמוך לקרן מדירת פונית (חבחים וגו: ושמים שם). רבונימין הצדיק. נוסה ברוח הקדש שכן עתיד להיות ומלטער עליה (מגירה שם). חופף עליו. אדם המלטער חופף ומחסרך בנגדיו, לשון שפשוף כמו מיר חופף ומפספס (שם) דפרוטי״ר דגרנטו״ר בלע״ו כאדם המסשב ודואג (חבחים נה). ונעשה אושפזיכן לגבורה. שנית קדשי הקדשים כטי בחלקו (סוטה דו). אבנטו של כהן גדול. כאה לשיל 1 א.

עבודה ונקבע בכהונה גדולה. והיפוך צינורא היא עבודה, וכדרב הונא דאמר זר שהיפך בצינורא חייב מיתה.

.h) וכן הביאו התוס' פי' זה בשם רבינו בסנהדרין די"ד ע"ב בד"ה לינורא ח"ל שם ור"ח פי' לינורא עלי נורא.

חוח' ישויח

הא בתי בנסיות ובתי מדרשות סמסאין. וא"מ כל זמן דקיימינן דבית המקדש קאמר, מ"ש בהמ"ק מירושלים, אי משום דירושלים נחלקת לשבטים, בית המקדש נמי נחלק, [כדתניא] מה היה בחלקו של יהודה כ"ר. י"ל דנהי דמתחילה נחלק הוא לשבטים, מ"מ לבסוף מנתקו בפרים, כמו מנחים עד מנותן רבושום להיים להתקום שהיים של ביים להתקים במים המנחים מנחים מנותם במים להתקום ל מוחר להין בדאמרון נמדבו קספר כרכה שגבן אל אלקו דושה של גירמו ליונה לה לנוע יהיא במיקי בטו בחלקו. אי ננוני ייד ד דרבי יהודה כדאמרן ילאו אלו שהם קדש ולכן ממעט ירושלים. אבל אין נראה לומר כן, ודהא) נדאין משום קדושה פטר רי בחלקו. אי נמי י"ל דטעמ הר הבית ממזוזה דבעינן ביתך חול, וכן אשר לו הבית ניבעי נמי חול, א"כ לא היה לגזור שלא יאמרו כהן גדול חבוש בבית האסורין הוא, דליכא למיגזר הכי אלא כשיהא פטור ממזוזה דלשכת פרהדרין משום דדירה בעל כרחיה לא שמה דירה. ואם היינו מפרש

שנים מספר המקשה טעם דרכי יהודה משום דילאו אלו שהן קדש, הכא לא הוה ידע האי גזרה. מה היה בחלקו של יהודה בו'. וא"מ מיקשי מהכא למאן דאמר בסנהדרין פרק חלק [קיא, 2] דאין חולקין עיר לשני שבטים דאילו ירושלים נחלקה לשבט יהודה ובנימין.
"יל דע"פ הדיבור היה כן דגמירי דסנהדרין בחלקו של יהודה ושכינה בחלקו של בעימין והיה להם להיות סמוכים זה לזה. אף א א משורה. פירש ה"ר יוסף לפי שמקום המטוח איט שלהם. ולפי זה משמע דה"ה שאר תשמישין כעין מיבות. יצאו אלו שאין מיוחרין לו. ופליג אברייתא דלעיל דמחייבא בית השותפין במוזה. אי נמי שאני הכא דלא נתברר חלקם מעולם. בשה שחגבין אותו בוי. דלא בעי למימר בשמן המשחה ממוכין אותו, שהרי בבית שני לא היה שמן המשחה שהרי יאשיהו גמו.